Consumer Claims Tribunal

Joseph Camilleri

Vs

ISD Company Ltd

CCT 169/19/MM

Illum, 10 ta' Settembru 2024

It-Tribunal

Ra l-avviz tar-rikorrent ippreżentat fis-26' Novembru 2019 fejn talab is-somma ta' elf u ħames mitt ewro (€1,500) rappreżentanti l-prezz li jrid iħallas biex isewwi sistema ta' pannelli fotvoltajici mixtrija u nstallata minghand l-istess fornitur, u cioe' l-azjenda intimata.

Ra r-rispsota tas-soċjeta' intimata.

Ra l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawża.

Sema' x-xhieda bil-ġurament.

Sema' t-trattazzjoni u s-sottomissjonijiet tal-partijiet.

Ikkunsidra

Illi r-rikorrent jispjega li kien ġie pprovfut b'servizz li jikkonsisti f'installazzjoni ta' sistema ta' pannelli fotvoltajici mixtrija u nstallata minghand l-istess fornitur, u cioe' l-azjenda intimata. Illi l-installazzjoni saret f'April tas-sena 2018 u inqas minn sena wara s-sistema ta' pannelli fotvoltajici sofriet ħsarat estensivi. Illi r-rikorrent jiddebita dan għal diversi nuqqasjiet tas-soċjeta' intimata

fosthom għax ma nstallatx is-sistema ta' pannelli fotvoltajici skont is-sengħa u l-arti u għaliex kienet xħiħa u ma użatx ħadid kemm suppost biex l-istruttura li fuqha jistrieħu l-panelli tkun soda u tiflaħ għall-elementi.

Illi s-soċjeta intimata rrispindiet u laqgħat għat-talba billi eċċepiet il-forza maġġuri. Hija tispjega li fl- 24 ta' Frar 2019 kien hemm maltempata li matulha s-saħħa tar-riħ laħħaq 133km/h u kien għalhekk li s-sistema ta' pannelli fotvoltajici sofriet il-ħsarat. Illi hija tgħid li s-sitema kienet installata kif titlob is- segħna u l-arti u l-istess sistema ġiet ċertifikata minn inġinier indipendenti Mario Galea nhar it-23 ta' Mejju 2018. Is-soċjeta intimata spjegat ukoll li r-rikorrent kien aċċetta klawżola fil-garanzija li tali sistema ma tkunx koperta' f'każ ta' ħsara dovuta għall-'Act of God'.

Illi fis-seduta tat-28 ta' Jannar 2020 xehed bil-ġurament Joseph Camilleri fejn sostna t-talba tiegħu u kkjarifika li xi wħud mill-panelli kien ħadhom ir-riħ. Jgħid li l-panelli kissru l-bejn u faqgħu ix-xorok. Jgħid li l-panelli ma kienux imwaħħlin sewwa fuq il-bejt u jispjega li l-ispiża tlaħħaq l-elf u ħames mitt ewro (€1,500). Ir-rikorrent jallega li l-panelli kienu waqgħu fil-festa tal-Għid 2019 u mhux fi Frar 2019.

Illi fl-istess seduta tat-28 ta' Jannar 2020 xehded bil-ġurament Lusie Mercieca in rappreżentanza tas- soċjeta' intimata. Hija xehedet li fl-24 ta' Frar 2019 kien hemm maltempata kbira u kien hawn ħsarat madwar Malta kollha. Tgħix li l-panelli li jfornu huma nqalaw għax ma jifilħux dik il-qawwa ta' riħ u maltemp u mhux għax kienu mwaħħlin ħażin. Is-sitema ta' pannelli fotvoltajici kienet installata kif titlob is-segħna u l-arti u l-istess sistema ġiet ċertifikata minn inġinier indipendenti Mario Galea nhar it-23 ta' Mejju 2018. Tkompli tixjed li kien mar inġinier fuq il-post u kkonkluda li l-ħsara li saret kienet minħabba l-maltemp u mhux għax kienu mwaħħlin ħażin.

Illi fis-seduta tat-3 ta' Marzu 2020 xehed Jeffrey Custo, rappreżentant tal-Uffiċju Meterjoloġiku. Huwa jispjega li fl-24 ta' Frar 2019 kien hemm grigalata qawwija ħafna fejn ir-riħ kien Forza 7 għal 9 f'ċertu inħawi. Meta mistoqsi ikkonferma li ż-Żebbuġ, Għawdex intlaqat xi Forza 8 għal Forza 9. Meta mistoqsi jekk jistawx jinqalaw panelli jgħid li ma jistax jitkellem fuq panelli iżda jgħid li f'dak it-temp jistaw jinqalaw is-siġar għax siġra tinqala b'Forza 9. Illi huwa jkompli jixhed li l-maltempata li kien hemm fil-21 t'April 2019 ma kinietx tal-istess qawwa iżda kienet mix-Xlokk Forza 6 għal Forza 7 pero Għawdex ma jaffetwax ħafna.

Illi fis-seduta tas-16 ta' Frar 2021 xehed bil-ġurament l-Inġiniet Mario Galea prodott mir-rikorrenti. Huwa jikkonferma li kien iċċertifika l-installazzjoni tal-panelli fir-residenza tar-rikorrent. Huwa kkonferma li meta jiċċertifika sistema huwa jħares kemm lejn l-aspett tekniku kif ukoll mill-att strutturali u jippreċiża li għalhekk huwa ċċertifika il=ħadid u l-istruttura wkoll. Illi hwua jara li s-soċjeta' intimata tkun installat is-sistema skont il-manwal li jiġi mall-parts mingħand il-manifattur.

B'referenza all-maltemp huwa jikkonferma li fl-24 ta' Frar 2019 kien hemm maltempata kbira li matulha saret il-ħsara li kompla jiggrava fil-maltempata ta' wara u ċioe' dik tal-21 t'April 2019.

Illi fis-seduta tat-18 ta' Mejju 2021 xehdet Louise Mercieca bil-ġurament. Hija żżid ma dak li xehdet qabel li meta l-ħaddiema tas-sċojeta intimata aċċedew fuq il-post wara l-inċident kienu sabu l-panelli maħmuġin ħafna u dan jindika li r-rikorrent kien ilu xhur ma jitla fuq il-bejt. Hija tgħid li huma dejjem javżaw lill-klijenti sabiex huma jaċċetaw il-qada tal-panelli minn żmien għal żmien speċjalment wara xi maltempata bħal dik ta' Frar 2019.

Illi fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2024, xehdet in kontro-eżami Louise Mercieca fejn qalet li kieku wara l-maltempata tal-24 ta' Frar 2019 tela jiċċekja l-panelli kien jinduna li l-frame iċċaqlaq u kien ikollu l- opportunita' javża lis-soċjeta intimata biex tagħmel li hemm bżonn qabel ma laħqet saret daqshekk ħsara.

Ikkunsidra

Illi huwa mill-ewwel evidenti illi x-xorta ta' azzjoni esperita mir-rikorrenti hi dik li s-sistema s-sitema ta' pannelli fotvoltajici ma kineitx installata kif titlob is-segħna u l-arti u li konsegwenza ta' hekk saret ħsara fl-istess panelli u fil-propjeta tiegħu. Fi kliem ieħor huwa qiegħad jallega inadempjenza kontrattwali da parti tas-socjeta` intimata u, allura, qiegħad jippretendi d-danni. Kif osservat, in linea generali d-danni ghandhom tifsira x'aktarx allargata minn dik tas-semplici restituzzjoni tal-prezz jew tar-rimpjazzament ta' l-oggett mixtri. Dan, izda, ma jfisserx, imbaghad, illi d-danni ma humiex komprensivi tar-rifuzjoni tal-prezz jew tar-rimpjazzament ta' l-oggett jekk ix- xerrej ikun illimita ruhu ghal xi wahda jew ohra minn dawn l-opzjonijiet. Ara a propozitu d-decizjoni tal-Qorti tal-Appel fl-ismijiet "Karl Francica -vs- Luke Piscopo et", 9 ta' Jannar, 2009.

Premess dan, hu accettat illi meta l-bejgh ma jkunx skond dak imwieghed ossija l-oggett mixtri ma jkunx konformi ghall-ftehim appattwit jew ghax ukoll difformi ghall-kampjun, il-kompratur jista' jitlob ir-rizoluzzjoni tal-kuntratt avolja jkun rceva l-oggett tal-bejgh. Dan huwa hekk "in quanto che la cosa per cui consentiva risultò essere tutt'altra che quella dedotta in contratto ... una cosa diversa da quella che era contemplata nel contrattare, e per cioe` non si concederebbe una azione redibitoria ma quella di nullita`, avente per base la cosa pattuita nel consenso del compratore". ("Commerciante Michele Grima -vs- Negoziante Ar turo von Kohen", Qorti tal-Kummerc, 28 ta' Frar, 1884. Ara wkoll fejn si tratta ta' bejgh mhux konformi ghall-kampjun is-sentenza fl-ismijiet "Joseph Hanauer nomine -vs- Giovanni Maria Debono", Appell Kummercjali, 11 ta' Ottubru, 1915);

Evidentement, il-qawwa ta' din il-prospettazzjoni tinhass aktar f'materja ta' rapport kummercjant-konsumatur skond ma jinzel mid-dispost ta' l-Artikolu 73 (1) ta' l-Att dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur. L-intensita ta' dan il-provvediment ghat-tutela tal-konsumatur huwa talment estiz li joffri assikurazzjoni lix-xerrej billi jimponi obbligu fuq il-bejjiegh illi l-oggetti "ikunu konformi mad- deskrizzjoni moghtija mill-kummercjant u jkollhom il-karatteristici, il-fattizzi u l-kwalitajiet ta' l- oggetti li l-kummercjant ikun wieghed jew xort'ohra ipprezenta lill-konsumatur bhala kampjun jew mudell (subpara. "a"), ikunu adatti ghall-iskop partikulari li ghalih il-konsumatur ikun jehtieghom (subpara. "b"), ikunu adatti ghall-iskop li ghalih oggetti ta' l-istess tip normalment jintuzaw (subpara "c") u juru l-kwalita u l-kapacita li huma normali f'oggetti ta' l-istess tip u li l-konsumatur jista' ragonevolment jistenna ... (subpara "d");

Illi t-Tribunal jinnota li r-rikorrent ma ġab l-ebda prova bħal invoice jew quote biex jiġpustifika l-ispiża minnu mitluba. Madankollu dan l-aspett m'għandux impatt fuq il-ġudizzju tat-Tribunal fid-dawl tal- kunsiderazzjonijiet li ġejjin.

Illi minn naħa l-oħra s-soċjeta' intimata qed tallega li l-ħsarat ġraw minħabba maltemp u li 'Act of Good' hija eskluża mill-garanzija. Kif gie osservat fil-kawza "Anthony Pirotta vs Direttur tad-Dipartiment tal-Muzewijiet" deciza mill- Prim Awla tal-Qorti Civili fit 18 ta' Novembru 2002, "Skond il-gurisprudenza tal-Qrati taghna "'il-forza magguri' hija dik il-forza li ghaliha huwa impossibbli li wiehed jirrezisti, mentri 'kaz fortuwitu' huwa dak l- avveniment li ma setax ikun prevedut minn persuna ta' ordinarja diligenza" (Delia v. Segretarju Permanenti et, Appell (Inferjuri)19/05/2004 u Borg Falzon v. Darmanin, Appell Kumm. 7/06/1940), kif ukoll "il caso

fortuito o la forza maggiore e' l'evento non dipendente da azione o omission volontaria o colposa, non prevedibile o almeno non evitabile" (Azzopardi v. Arcicovich et, Appell Civili, 14/11/1919, Vol. XXIV, PI, p.172). Biex ikun hemm il-kaz fortuwitu jrid ikun hemm event imprevedibbli u inevitabbli. It-test ghall-applikazzjoni tal-prevedibilita` o meno ta' l-event huwa dak tad-diligenza tal-'bonus pater familias' fejn in-nuqqas taghha jirrizulta f'colpa (Kurunell Hugh v. Negte Busuttil, Appell Kummercjali, 16/11/1942). Jekk jirrizulta mill-fatti li kien hemm konkorrenza ta' agir pozittiv jew negattiv tal-persuna allura l-event ma jibqax jinghad li kien kaz fortuwitu (App.Inf. Falzon vs Formosa 4/12/1991). Dana ifisser illi irid ikun hemm kemm l-element tal-imprevedibilita kif ukoll l-element ta' nuqqas ta' kontributorjeta' mill-persuna illi kontriha qieghda ssir it-talba ta' risacriment, fil-kaz odjern, is-socjeta intimata. Il-Tribunal, f'dana l-istadju, taghmel referenza ukoll ghal dak osservat mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri fil-kawza 'Middlesea Insurance plc et vs Waldorf Auto Services Co. Limited et' deciza fis-17 ta' Novembru 2017 rigwardanti talba identika ghal dik meritu tal-kawza odjerna, minn parti ohra, relatata ma' l-istess incident li wassal ghal kaz odjern, fejn dik il-Qorti qalet hekk: "Dwar l-element tal-prevedibbilità o meno tal-maltempata in kwisjoni, mill-atti jirriżulta li x-xita li għamlet fit-3 ta' Settembru 2012 kienet ħafna u dan f'ammont sostanzjali fi żmien qasir. Minħabba dan il-flash flooding il-livell tal-wied tal-Msida ogħla sostanzjalment għaliex is-sistemi ta' gutters tat-triq ma bdewx ilaħħqu malammont ta' ilma li niżel f'salt. Dan hu spjegat fir-rapport u fix-xhieda tal-Perit Philip Grech li kkonferma li maltempata ta' tali portata hija eċċezzjonali u tiġri f'medja darba kull 75 sena. Effettivment, Carmel Galea, impjegat ma l - U.C.I.M. Co. Ltd mill1987, jgħid li din kienet l-ewwel darba kemm ilu jaħdem hemm li daħal l-ilma ġolgaraxx fejn jaħdem. Dan kollu jwassal lil din il-Qorti għall-konklużjoni li għalkemm l-ilmijiet tax-xita fiTriq il-Wied l-Imsida mhumiex avveniment rari, il-maltempata ma kinitx waħda tas-soltu. Sabiex jissussisti l-casus l-event irid ikun irreżistibbli. Skont il- Perit Grech il-fond tal-appellanti kellu karatteristiċi u miżuri sabiex tiġi evitata inondazzjoni ta' ilma, fosthom ix-xaqlib tat-triq, sistema ta' gutters u katusi, u driveway ta' distanza konsiderevoli mit-triq. Hu evidenti li dan ma kienx biżżejjed. Il-perit Philip Grech mistoqsi diversi drabi dwar x'miżuri seghu ittieħdu mill-intimati biex jiġi evitat il-flooding, dejjem tenna li l-ebda miżura ma setgħet tevita jew timmitiga l-effetti tal-flash flood tat-3 ta' Settembru 2012. Skont il-perit l-ebda pompa ma setgħet tlaħħaq u l-ebda sump ma kien ikun kbir biżżejjed tant illi barriera fil-viċinanzi intliet u dan ma kellu ebda effett fuq il-livell tal-ilma li għarraq it-triq."

Ikkunsidra

Wara li kkunsidra l-evidenza kollha ppreżentata miż-żewġ naħat, it-tribunal jinnota li l-installazzjoni tas-sistema ta' pannelli solari ġiet ċċertifikata minn inġinier indipendenti wara l-installazzjoni fl-2018. Dan jindika li l-istruttura kienet installata kif suppost u skont l-istruzzjonijiet tal-manifattur. It-tribunal iqis li l-evidenza ppreżentata mill-Uffiċċju Meteoroloġiku dwar il-qawwa tal-maltempata ta' Frar hija relevanti. Huwa magħruf li l-maltempata ta' Frar kienet b'saħħitha ħafna u setgħet ikkawżat ħsara sinifikanti lil kwalunkwe struttura esposta. Jgħid ukoll li maltempata bħal din kienet ilha ma tiġri sa mis-sena 1988.

It-tribunal iqis ukoll ir-responsabbiltà tal-attur biex jieħu ħsieb is-sistema ta' pannelli solari tiegħu. Ir- rappreżentant tal-kumpanija konvenuta indika li l-pannelli kienu maħmuġin ħafna, li jista' jindika nuqqas ta' attenzjoni jewmanutenzjoni xierqa mill-attur. Kieku l-attur għamel spezzjoni u manutenzjoni wara l-ewwel maltempata, huwa seta' jidentifika l-ħsara u jieħu passi biex jevita ħsara ulterjuri. Illi it-Tribunal jinnota li din l-istqarrija ma ġietx kontradetta bi provvi li juri li r-rikorrent kien jagħmel manutenzjoni regolari tal-panelli.

Illi fil-fehema tat-Tribunal m'huwiex plawżibbli li l-installazzjoni ma sofriet l-ebda ħsara matul il-maltempata ta' Frar 2019, meta l-maltempata kienet ferm iktar qawwija u affettwat lil Għawdex b'mod sostanzjali, u minflok sofriet ħsara f'April 2019 matul maltempata inqas qawwija li ma kellhiex l-istess impatt fuq Għawdex. Illi x-xhieda mogħtija mill-uffiċjal tal-Uffiċċju Meteoroloġiku tagħmilha ċara li fit-tieni maltmepata, l-impatt fuq Għawdex kien ħafna inqas. Għalhekk huwa ferm iktar plawżibbli li l-verżjoni ppreżentata mill-kumpanija konvenuta hija korretta u li l-attur kien negliġenti u kkontribwixxa għall-ħsarat billi ma wettaqx spezzjoni xierqa fuq il-pannelli wara l-maltempata ta' Frar 2019. L-attur kellu obbligu li jmur jiċċekja l-pannelli wara l-maltempata sabiex jidentifika l-istat tagħhom u jkun jista jintebaħ bi kwalsiasi ħsarat li jista jkun hemm u jieħu passi biex jevita ħsarat ulterjuri.

Illi ċertament li s-soċjeta' intimata ma naqsitx mid-doveri kuntrattwali tagħha u nstallati Sistema skont is-sengħa u l-arti. Din toħroġ mix-xheida tal-inpinier Mario Galea u anki mill-maltemp stess. Wieħed jista jargumenta li l-installazzjoni kienet tant tajba li rnexxilha tirreżisti l-ewwel maltempata mill-Grigal li laqtet lill-Għawdex direttament. Kien biss wara t-tieni maltmepata li l-istruttura ċediet u mmaterjkalizzat il-ħsara. It-Tribunal jaqbel mal-inġinier Mario Galea li probabbli

l-ħsara inizjali ġiet ikkawżata mill-maltempata ta' Frar 2019 u li t-tieni maltempata kompliet tagħmel il-ħsara agħar.

Għar-raġunijiet imsemmija hawn fuq, it-Tribunal isib favur il-konvenut. It-Tribunal jikkonkludi li l-ħsara lis-sistema ta' pannelli solari kienet ikkawżata prinċipalment mill-maltempata tal-24 Frar 2019, li kienet avveniment ji jikostitwixxi forza maġġuri li s-soċjeta intimata ma setatx tkun responsabbli għalih.

DECIDE

Ghal motivi senjalati dan it-Tribunal qed jiċħad it-talba tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra tiegħu.

Avv. Dr Martha Mifsud

Arbitru